

Deloitte Nieuws

Fiscaal juridische nieuwsbrief gezondheidszorg

Blijf op de hoogte met onze fiscaal juridische nieuwsbrief Gezondheidszorg. De nieuwsbrief bevat een selectie van voornamelijk Nederlandse en Europeesrechtelijke ontwikkelingen.

Wilt u de hele nieuwsbrief in pdf lezen? Klik dan [HIER](#)

9 februari 2016

Jaargang 6 | Editie 1

Inhoudsopgave

Definitieve btw-vrijstelling voor coördinatie en wijkverpleging

Btw-vrijstelling voor aanvullende diensten door verzorgingstehuis bij zorgwoning

Voorkomen btw-heffing bij samenwerking

De Hoge Raad laat de crisisheffing in stand

2016 is hét jaar om de WOZ-beschikking te controleren

Nadere uitleg nieuwe Zorgregeling WNT

WTZi-toelating voor laboratoria

Handboeken externe verslaggeving

Definitieve btw-vrijstelling voor coördinatie en wijkverpleging

Per 1 januari 2016 is een btw-vrijstelling voor coördinatie van bepaalde (zogenoemde eerstelijns-) zorggroepen en geboortezorgcentra van kracht. Ook de btw-vrijstelling voor S1-wijkverpleging die geldt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2015 is inmiddels opgenomen in de wet.

Coördinatie in het kader van ketenzorg

Zoals in onze nieuwsbrief van [22 december 2015](#) was te lezen, stimuleren het Ministerie van VWS en zorgverzekeraars sinds enige jaren 'ketenzorg', waarbij bepaalde gecompliceerde zorgketens rondom de patiënt worden georganiseerd. De stichting die de zorg coördineert ontvangt voor de organisatorische werkzaamheden per patiënt een vergoeding van de zorgverzekeraar.

Per 1 januari 2016 is een btw-vrijstelling ingevoerd voor deze coördinerende werkzaamheden in het kader van ketenzorg. De vrijstelling is alleen van toepassing op organisatorische werkzaamheden waarvoor door de zorgverzekeraar een vergoeding wordt betaald op grond van de Zorgverzekeringswet. Bovendien dienen deze coördinerende werkzaamheden nader te zijn beschreven in de door de NZa vastgestelde beleidsregels op grond van de Wet marktordening gezondheidszorg. Het gaat op dit moment alleen om de integrale eerstelijnsbehandeling van diabetes mellitus, verhoogd risico op hart- en vaatziekten, Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD) en astma. Daarnaast zijn ook de coördinerende werkzaamheden van geboortezorgcentra vrijgesteld van btw.

Gevolgen voor de praktijk

De coördinatie van ketenzorg is in bovenstaande gevallen sinds 1 januari 2016 vrijgesteld van btw. Voor de coördinerende stichting is derhalve van belang dat over het bedrag dat zij zelf ontvangt voor coördinatie van de zorg geen btw meer hoeft te worden voldaan. Daarnaast is van belang dat de coördinerende stichting ook geen recht meer heeft op aftrek van de btw op de kosten die zij maakt voor het coördineren van de betreffende ketenzorg.

Ook is inmiddels de btw-vrijstelling voor S1-wijkverpleging die geldt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2015 opgenomen in de wet. Voor meer informatie omtrent de S1-wijkverpleging verwijzen wij naar ons eerder geschreven [nieuwsbericht](#) van 11 juni 2015.

Btw-vrijstelling voor aanvullende diensten door verzorgingstehuis bij zorgwoning

Recent heeft de Europese rechter in de zaak van Les Jardins de Jouvence duidelijkheid gegeven over de btw-behandeling van de exploitatie van een zorgwoning door een instelling met winstoogmerk en de btw-behandeling van de geleverde bijkomende diensten aan bewoners en niet-bewoners.

Les Jardins de Jouvence exploiteert zogenaamde assistentiewoningen (woningen met keuken, woonkamer, kamer en badkamer). Zij ontvangt hiervoor geen overheidsbijdrage en heeft een winstoogmerk. Daarnaast verstrekt Les Jardins de Jouvence tegen betaling aan bewoners en niet-bewoners verschillende diensten, zoals de diensten van een kapsalon, een fysiotherapiezaak, een wasserij en een artsenpraktijk.

De vraag die in deze zaak voorlag, is of Les Jardins de Jouvence een sociaal culturele instelling is (vergelijkbaar met een bejaardentehuis) ondanks haar winstoogmerk, waardoor de exploitatie van de assistentiewoningen vrijgesteld is van btw. Daarnaast was de vraag of de overige diensten kunnen delen in de btw-vrijstelling voor sociaal-culturele instellingen.

Uitspraak het Hof van Justitie

Het Hof van Justitie geeft aan dat ondanks het feit dat Les Jardins de Jouvence een winstoogmerk heeft, zij toch als sociaal-culturele instelling kan kwalificeren. De nationale rechter dient vervolgens te bekijken of Les Jardins de Jouvence als zodanig kwalificeert.

Daarnaast geeft het Hof van Justitie aan dat de andere diensten (wasserij etc.) nauw samenhangen met de btw-vrijgestelde diensten die sociaal-culturele instellingen verrichten, voor zover zij overeenkomen met diensten die door bejaardentehuizen worden aangeboden. Ook voor deze diensten is de btw-vrijstelling van sociaal-culturele instellingen van toepassing.

Gevolgen voor de praktijk

Uit de uitspraak van het Hof volgt dat de aanvullende diensten, mogelijk eerder dan voorheen het geval was, in de btw-vrijstelling voor sociaal-culturele instellingen kunnen delen. Dit kan in de praktijk onder meer een rol gaan spelen bij het scheiden van wonen en zorg waarbij naast de verhuur van de zorgwoningen aanvullende diensten door de zorginstelling worden verricht.

Wij informeren u graag nader over mogelijke gevolgen van deze uitspraak en de mogelijkheden voor sociaal-culturele instellingen met winstoogmerk.

Meer weten?

Wilt u meer weten over de btw-gevolgen van aanvullende diensten door zorginstellingen of sociaal-culturele instellingen? Neem dan contact op met Maria van Helden via +31 (0)88 288 5764.

Voorkomen btw-heffing bij samenwerking

De Hoge Raad heeft op 22 januari jl. geoordeeld dat btw-heffing achterwege kan blijven bij het verrichten van ondersteunende werkzaamheden in het kader van een samenwerking tussen twee ROC's op het gebied van het volwassenenonderwijs. Deze ondersteunende werkzaamheden gaan volgens de Hoge Raad namelijk op in de van btw vrijgestelde onderwijsprestatie. Dit biedt ook kansen voor samenwerkende zorginstellingen.

Feiten

In deze procedure ging het om twee ROC's die een samenwerking zijn aangegaan met het oog op het bundelen van het voorheen door ieder van hen apart verleende volwassenenonderwijs. Het volwassenenonderwijs is onder één gezamenlijke naam in de markt gezet, maar de feitelijke uitvoering wordt door de twee ROC's samen verzorgd. De twee ROC's hebben in dat kader de met het geven van het volwassenenonderwijs gemoeide werkzaamheden onderling verdeeld. Zo wordt door beide ROC's een bijdrage geleverd door met eigen docenten en op de eigen onderwijslocatie volwassenenonderwijs te geven. Ook de met het volwassenenonderwijs gepaard gaande ondersteunende werkzaamheden (o.a. financiën, ICT, juridisch) zijn verdeeld over beide ROC's.

Geschil

De inspecteur meende dat btw berekend moest worden terzake van de ondersteunende werkzaamheden die ofwel aan het samenwerkingsverband zijn verricht, ofwel door het ene ROC aan het andere ROC. Belanghebbende was echter van mening dat in het geheel geen btw diende te worden voldaan in het kader van de samenwerking.

Uitspraak

De Hoge Raad oordeelt ten eerste dat niet in geschil is dat op het verlenen van volwasseneneducatie als zodanig de onderwijsvrijstelling van toepassing is. Ten tweede oordeelt de Hoge Raad dat de inspecteur onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat de ondersteunende werkzaamheden zijn aan te merken als een aparte prestatie, die niet opgaat in het vrijgestelde volwassenenonderwijs. De ondersteunende werkzaamheden zijn namelijk in de regel bij het geven van (volwassenen)onderwijs aan de orde en werden ook verricht vóórdat de ROC's een samenwerking aangingen. Deze ondersteunende werkzaamheden kwalificeren volgens de Hoge Raad als bijkomstige prestaties, die opgaan in het vrijgestelde (volwassenen)onderwijs, waardoor geen sprake is van btw-heffing.

Gevolgen voor de (zorg)praktijk

Hoewel de Hoge Raad deze uitspraak heeft gewezen met betrekking tot twee onderwijsinstellingen, kan deze zaak ook relevant zijn voor samenwerkende zorginstellingen. Op grond van deze uitspraak gaan ondersteunende werkzaamheden die worden verricht in het kader van een samenwerkingsverband tussen zorginstellingen, mogelijk op in de vrijgestelde zorgprestaties van de instellingen. In dat geval is geen btw verschuldigd in het kader van de samenwerking, zodat een btw-nadeel in dit kader wordt voorkomen.

In de praktijk moet blijken hoe de Belastingdienst om zal gaan met deze uitspraak. Bovendien is een succesvol beroep op deze uitspraak sterk afhankelijk van de concrete feiten en omstandigheden van het geval. Graag onderzoeken wij samen met u de mogelijkheden voor samenwerkingen waar uw instelling bij is betrokken.

Meer weten?

Wilt u meer weten over btw-heffing bij samenwerkingsverbanden? Neem dan contact op met Martin Kuijpers via +31 (0)88 288 6831.

De Hoge Raad laat de crisisheffing in stand

Op vrijdag 29 januari jl. oordeelde de Hoge Raad dat de crisisheffing voor zowel 2013 als 2014 in stand blijft. Deloitte bestudeert de mogelijkheden om het oordeel van de Hoge Raad te laten toetsen door het Europese Hof voor de Rechten van de Mens.

Achtergrond

De crisisheffing werd door de wetgever geïntroduceerd als een eenmalige heffing, waarbij de doelstelling was om werkgevers die werknemers in dienst hebben met een hoog loon een bijdrage te laten leveren aan de verkleining van het overheidstekort. De regeling kwam er op neer dat werkgevers voor werknemers die in 2012 een loon van meer dan € 150.000 genoten in het jaar 2013 een pseudo-eindheffing van 16% moesten betalen over het surplus. Hoewel aangekondigd als een eenmalige maatregel, kondigde de wetgever op 17 september 2013 aan dat de crisisheffing met een jaar werd verlengd.

Veel werkgevers hebben bezwaar en beroep aangetekend tegen de crisisheffing voor beide jaren. Ook zijn veel werkgevers een vaststellingsovereenkomst aangegaan met de Belastingdienst om, zonder zelf te procederen, de uitkomsten van de gevoerde procedures af te wachten.

Conclusie AG inzake de crisisheffing

Op een belangrijk argument vonden de werkgevers de Advocaat Generaal aan hun zijde. Dit ziet op de materiële terugwerkende kracht in de maatregel. De heffing was – voorafgaande aan de aankondiging ervan op 25 mei 2012, respectievelijk 17 september 2013 – niet te voorzien door werkgevers, waardoor zij hier geen rekening mee konden houden met budgetteren. Ook konden werkgevers reeds uitbetaalde bonussen niet naar beneden bijstellen of terugvorderen met het oog op de crisisheffing.

De Advocaat Generaal meende dat de terugwerkende kracht in zoverre -dus tot 25 mei 2012, respectievelijk 17 september 2013- strijd oplevert met het recht op eigendom als bedoeld in art. 1 Eerste Protocol bij het EVRM. Hij adviseerde de Hoge Raad de crisisheffing alleen te laten gelden voor loon dat na de datum van aankondiging werd uitbetaald.

Oordeel Hoge Raad

De Hoge Raad acht de terugwerkende kracht in beginsel ook in strijd met het EVRM maar meent dat een voldoende rechtvaardiging gevonden kan worden in de volgende argumenten:

- de ernstige aard van de begrotingsproblemen van Nederland, die ertoe noopte om ingrijpende maatregelen te nemen die tot vermindering van het begrotingstekort zouden leiden, en
- op de noodzaak om in verband daarmee te komen tot een eenvoudige, goed uitvoerbare regeling.

De Hoge Raad laat de crisisheffing daarmee in stand.

Mening Deloitte

Deloitte deelt het oordeel van de Hoge Raad niet en bestudeert de mogelijkheden om het oordeel van de Hoge Raad te laten toetsen door het Europese Hof voor de Rechten van de Mens.

Voor meer informatie adviseren wij u om contact op te nemen met uw reguliere contactpersoon bij Deloitte.

Meer weten?

Wilt u meer weten over de over de crisisheffing? Neem dan contact op met David Savenije via +31 (0)88 288 8636 of Ron Noordenbos via +31(0)88 288 5187.

2016 is hét jaar om de WOZ-beschikking te controleren

De WOZ-beschikking en aanslag gemeentelijke belastingen liggen (al bijna) weer op de deурmat. Dit jaar is het voor zorginstellingen en ziekenhuizen extra belangrijk om de WOZ-waarde te controleren. Wij vertellen u waarom.

Wat maakt een beoordeling van de WOZ-waarde voor medisch vastgoed in 2016 zo belangrijk?

1. De recente ontwikkelingen in de jurisprudentie over de WOZ-waardering van medisch vastgoed met betrekking tot de werktuigenuitzondering, verlengde levensduren en functionele knelpunten zijn door veel gemeenten niet dan wel onvoldoende meegenomen in de waardering;
2. De woondelenvrijstelling voor zorginstellingen is vaak nog gebaseerd op afspraken voor oude belastingjaren; deze afspraken zijn inmiddels achterhaald;
3. De WOZ-waarde dient als basis voor verschillende aanslagen gemeentelijke heffingen zoals de OZB en de watersysteemheffing; indien vennootschapsbelastingplicht bestaat, is de bodemwaarde van belang. Voor instellingen in de care-sector is de WOZ-waarde tevens van belang voor de verhuurderheffing. De WOZ-waarde wordt door gemeenten vaak te hoog vastgesteld;
4. Een controle van deze WOZ-waarde kan tot aanzienlijke besparingen leiden. Zo hebben wij de afgelopen jaren besparingen gerealiseerd van € 50.000 tot € 400.000 per jaar (afhankelijk van omvang en soort vastgoed) door met name een beroep te doen op de werktuigenuitzondering. Dit werkt ook naar de toekomst toe.

Hieronder gaan wij nader in op enkele aandachtspunten.

Werktuigenuitzondering

Wij hebben u de afgelopen tijd op de hoogte gehouden van onze inspanningen om de werktuigenuitzondering toe te passen bij ziekenhuizen en overig medisch vastgoed (van verpleeghuis tot laboratoria). Dit begint nu zijn vruchten af te werpen. Eindelijk is het ook zo ver dat de meeste gemeenten de werktuigenuitzondering willen toepassen. Reden genoeg om de WOZ-waarde 2016 aan een kritische blik te onderwerpen, want alhoewel gemeenten schoorvoetend de werktuigenuitzondering beginnen toe te passen in bezwaarprocedures, is het maar de vraag voor welk percentage en of zij dit ook al voor het belastingjaar 2016 hebben doorgevoerd. Het percentage kunnen onze specialisten (juristen / taxateurs gespecialiseerd in ziekenhuizen en medische installaties) snel en efficiënt voor u bepalen, omdat zij vanaf het eerste moment betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de werktuigenuitzondering voor ziekenhuizen, zorg- en overige medische instellingen. Dit leidt tot aanzienlijk hogere gerealiseerde percentages dan die van anderen.

Technische correcties

Gemeenten houden bij (ouder) zorgvastgoed vaak rekening met een (zogenaamde) verlengde levensduur. Door de berekeningsmethodiek van de verlengde levensduur wordt nimmer de restwaarde van dit vastgoed bereikt. Het Hof Amsterdam heeft op 26 november jl. geoordeeld dat deze berekeningsmethodiek niet aanvaard kan worden. Alhoewel de Hoge Raad zich hier nog niet over heeft uitgelaten, bepleiten wij dat gemeenten dus geen verlengde levensduur mogen toepassen. Hier houden gemeenten vaak geen rekening mee.

Functionele correcties

Alhoewel een zorginstelling de verbouw, inbreiding of uitbreiding van het zorgvastgoed altijd zo optimaal mogelijk probeert in te richten, zal dit nimmer geheel functioneel zijn als je dit vergelijkt met zorgvastgoed dat geheel nieuw kan worden gerealiseerd zonder van buiten af opgelegde beperkingen. De ontwikkelingen in de medische sector gaan zo snel dat de behoefte aan het vastgoed in een aantal jaar al weer sterk is gewijzigd. Daarnaast zijn ruimten vaak niet optimaal gelegen, zijn looplijnen niet optimaal, ontstaan excessieve kosten en kan er (verborgen) leegstand zijn. Ook wet- en regelgeving kan ervoor zorgen dat zorgvastgoed versneld minder functioneel is, omdat aanpassingen moeten worden verricht aan (bouw)delen en/of de financiering van het zorgvastgoed tot andere afwegingen en een andere opzet van de bouw zou leiden. Gemeenten houden hier bij de waardering van uw vastgoed bijna altijd onvoldoende rekening mee.

Overige heffingen

De WOZ-waarde dient als basis voor verschillende aanslagen gemeentelijke heffingen, zoals de OZB en de watersysteemheffing. Deze waardering is evenwel ook relevant als uw instelling vennootschapsbelasting betaalt (bodemwaarde). Daarnaast kan de WOZ-waarde ook van belang zijn voor de verhuurderheffing en is de objectafbakening relevant voor de heffing van energiebelasting. Indien u wilt weten hoe en op welke wijze u geld kunt besparen door uw WOZ-waarde te laten beoordelen, neemt u dan contact op met uw adviseur.

Meer weten?

Wilt u meer weten over de WOZ waardering van uw zorgvastgoed? Neem dan contact op met Olga Menger via +31 (0)88 288 2807.

Nadere uitleg nieuwe Zorgregeling WNT

In de nieuwe Zorgregeling WNT 2016 kan een extra punt worden toegekend indien sprake is van een geneeskundige opleiding waarvoor een beschikbaarheidsbijdrage wordt ontvangen. Wanneer is hiervan sprake?

In 2016 is er een nieuwe sectorale regeling voor de zorg, waarbij sprake is van objectieve criteria voor de klasse-indeling. In deze nieuwe zorgregeling staat dat voor de klasse-indeling voor de WNT bij zorginstellingen een extra punt wordt toegekend als sprake is van geneeskundige vervolgopleidingen als bedoeld bij of krachtens artikel 56a WMG.

Er kwamen verschillende vragen vanuit het veld welke opleidingen onder deze definitie vallen. Valt onder deze definitie ook de opleiding tot gezondheidspsycholoog in de GGZ, of de verpleeghuisarts, of een arts voor verstandelijk gehandicapten?

Inmiddels hebben wij een en ander voorgelegd aan het Ministerie en BZK en VWS. Uit het verkregen antwoord is duidelijk geworden dat kan worden aangesloten bij Onderdeel B van de Bijlage behorende bij het Besluit beschikbaarheidsbijdrage WMG, Hierin worden tal van opleidingen genoemd. Dit betreft onder meer vervolgopleidingen tot (medisch) specialist (per specialisme), tot huisarts of specialist ouderengeneeskunde, tot SEH-arts, tot gespecialiseerd verpleegkundige en voor medisch ondersteunend personeel. Maar ook technische zorg specialismen, zoals klinische chemie, klinische fysica, ziekenhuisfarmacie en tandheelkundige specialismen, zoals orthodontie, kaakchirurgie. Voor de sectoren GGZ en Gehandicaptenzorg betreft dit opleidingen tot arts voor verstandelijk gehandicapten, gezondheidszorgpsycholoog, klinisch psycholoog, klinisch neuropsycholoog, psychotherapeut, verpleegkundig specialist GGZ.

Kortom, het begrip geneeskundige opleiding moet breder worden uitgelegd dan alleen de opleidingen tot arts. Dit betekent dat wanneer een instelling een beschikbaarheidsbijdrage ontvangt voor bijvoorbeeld de opleiding tot gezondheidspsycholoog er ook een extra punt kan worden toegekend voor de klasse-indeling.

WTZi-toelating voor laboratoria

Laboratoria kunnen zowel eerstelijns- als tweedelijnszorg verrichten. Bij eerstelijnszorg contracteren laboratoria zelfstandig met zorgverzekeraars. Wat zij zich niet altijd realiseren is dat het op dat moment verplicht is om te beschikken over een WTZi-toelating voor medisch specialistische zorg.

Een WTZi-toelating is nodig om Zvw- of Wlz-verzekerde zorg te kunnen leveren c.q. te kunnen contracteren met de zorgverzekeraar. Dit vloeit voort uit artikel 5 van de Wet Toelating Zorginstellingen.

In het Uitvoeringsbesluit WTZi is opgesomd op welke categorieën van instellingen de WTZi van toepassing is, zoals medisch-specialistische zorg, huisartsenzorg, verpleging etc. Laboratoria verrichten voornamelijk werkzaamheden met betrekking tot microbiologie en pathologie. Dit zijn erkende medisch specialismen. Derhalve betreft dit medisch-specialistische zorg in de zin van de WTZi, zodat op grond van artikel 5 WTZi een toelating nodig is.

Laboratoria verrichten hun werkzaamheden voor de eerstelijns- of tweedelijnszorg. Voor de tweedelijnszorg (ten behoeve van de ziekenhuizen), waarbij de diagnostiek onderdeel is van een DBC-tarief, is geen sprake van rechtstreekse onderhandeling tussen laboratoria met de zorgverzekeraars en wordt in feite gewerkt als onderaannemer van een ziekenhuis. Voor deze verrichtingen zal het derhalve niet nodig zijn te beschikken over een WTZi-toelating.

Dit ligt anders voor de eerstelijnszorg (ten behoeve van huisartsen), omdat voor deze verrichtingen door laboratoria wel zelfstandig wordt gecontracteerd met de zorgverzekeraars door de overgang naar prestatiebekostiging per 1 januari 2014. Hier is dus geen sprake van een situatie van onderaanneming. Om deze reden is hiervoor wel een WTZi-toelating nodig.

Het hebben van een toelating impliceert dat er geen winstoogmerk is toegestaan zolang de Wet vergroten investeringsmogelijkheden in medisch-specialistische zorg nog niet in werking is getreden. Ook zullen de transparantie-eisen WTZi in de statuten moeten worden opgenomen indien een toelating wordt aangevraagd bij het CIBG. Indien gewenst kunnen wij hierbij ondersteunen.

Meer informatie?

Wilt u meer informatie over WTZi-toelating voor laboratoria? Neemt u dan contact op met Willeke Franken via +31 (0)88 288 1230.

Handboeken externe verslaggeving

Deloitte biedt u kosteloos eens serie handboeken aan die u ondersteunen bij het opstellen van de jaarrekening. De wijzigingen in de wet- en regelgeving voor zorginstellingen volgen elkaar in een hoog tempo op. Dit confronteert zorginstellingen blijvend met een groot aantal veranderingen, ook in de jaarverslaggeving. Het Handboek Zorginstellingen 2015 is een handreiking voor het opstellen van de jaarrekening voor de praktijk in cure en care.

Handboek Externe Verslaggeving 2015

Het Handboek Externe Verslaggeving 2015 vormt een praktische handreiking voor toepassing van NL GAAP. In dit handboek behandelen wij in kort bestek belangrijke wettelijke bepalingen en richtlijnen voor het opstellen van de jaarrekening volgens NL GAAP.

Handboek Jaarverslaggeving Stichtingen en Verenigingen 2015

Het Handboek Jaarverslaggeving Stichtingen en Verenigingen 2015 vormt een praktische handreiking voor toepassing van NL GAAP door stichtingen en verenigingen. In dit handboek behandelen wij in kort bestek belangrijke wettelijke bepalingen en richtlijnen voor het opstellen van de jaarrekening volgens NL GAAP door stichtingen en verenigingen.

Handboek Jaarstukken Gemeenten 2015

In het Deloitte Handboek Jaarstukken Gemeenten 2015 bespreken wij de bepalingen voor het opstellen van de jaarstukken van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en provincies.

Handboek Jaarstukken Waterschappen 2015

Het Handboek Jaarstukken Waterschappen 2015 is de geactualiseerde publicatie van een handboek over de Bepalingen beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (Waterschapswet, Waterschapsbesluit, Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen).

Handboek Onderwijsinstellingen 2015

Het onderwijs is volop in beweging. De door de minister van OCW aangekondigde versterking van de bestuurskracht is onder andere met de invoering van de continuïteitsparagraaf duidelijk zichtbaar. Ook thema's zoals risicomanagement, het 'in control statement' (ICS), financiële instrumenten waaronder het gebruik van derivaten en Standard Business Reporting blijven belangstelling houden.

Handboek Woningcorporaties 2015

Het Handboek Woningcorporaties 2015 geeft inzicht in de regelgeving die voor woningcorporaties van toepassing is en geeft antwoord op veel voorkomende vragen.

Handboek Zorginstellingen 2015

De wijzigingen in de wet- en regelgeving voor zorginstellingen volgen elkaar in een hoog tempo op. Dit confronteert zorginstellingen blijvend met een groot aantal veranderingen, ook in de jaarverslaggeving.

Meer weten?

Wilt u meer weten over het opstellen van de jaarrekening? Neem dan contact op met Corné Kimenai via +31 (0)88 288 0162.

[Home](#) | [Gezondheidszorg](#)

Deloitte Nederland

Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Nederland

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the “Deloitte network”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2016 Deloitte The Netherlands

Add Deloitte as a safe sender: NLDeloitteZorgTax@deloitte.nl
You can [Unsubscribe](#) here.